

Nr 435.

Av herrar **Sundelin** och **Lindblom**, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om inskränkning i rätten att förvärva jordbruksfastighet.*

I proposition nr 336 har Kungl. Maj:t förelagt riksdagen förslag till lag om inskränkning i rätten att förvärva jordbruksfastighet.

Utän att förneka att på vissa håll i landet tendenser till spekulationsköp av jordbruksfastigheter förekommit, måste man dock starkt ifrågasätta, om ett så djupt ingripande i den ekonomiska rörelsefriheten som den föreslagna lagen skulle innebära, är av behovet påkallat. Det kan väl med skäl antagas att en stor del av dessa, ur viss synpunkt sett mindre önskvärda fastighetsförsäljningar kommit till stånd huvudsakligen på grund av förhållanden, som varit rådande under kristiden, och att därför sådana försäljningar komma att betydligt minska i antal, då av kristiden föranledda ransoneringar o. dyl. komma att upphöra och då det senaste decenniets betydande stegring av fastighetsvärdena, som inbjuder till spekulatio, avstannat.

Då man dessutom vet att det åtminstone inom vissa landsdelar under de senaste åren i stor utsträckning förekommit, att självägande jordbrukare på grund av jordbrukets mindre lönsamhet lämnat sina fastigheter utan att kunna sälja desamma och övergått till andra sysselsättningar, måste den föreslagna lagen framstå såsom ännu mera betänkelig.

Därtill kommer att de föreslagna kontrollåtgärderna säkert komme att verka i hög grad irriterande utan att det egentliga syftet med desamma skulle ernås. Hur skall det exempelvis vara möjligt för en landsfiskal, en magistratsledamot eller en kommunalborgmästare att med någon större grad av sannolikhet kunna intyga, att en fastighet ej skall bliva vanskött i förvärvarens ägo eller att denne icke med förvärvet åsyftar att utan nytta för visst jordbruk i orten tillgodogöra sig skogstillgång eller att bereda sig vinst genom snar avyttring av fastigheten, del av densamma eller andel däri eller genom bortförande av byggnader, kreatur, inventarier eller annat som tarvas för fastighetens brukande? Det praktiska värdet av ett sådant intyg måste väl bli tämligen ringa.

Det torde dessutom förhålla sig så (såsom lagrådet i sitt yttrande över lagförslaget också framhållit), att möjligheter att kringgå lagens bestämmelser inte skulle saknas och att lagen därför ej komme att bjuda ett effektivt hinder mot icke önskvärda förvärv av jordbruksfastigheter.

Med stöd av vad vi ovan anfört få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta avslå Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

Stockholm i november 1945.

Gust. Sundelin.

E. A. Lindblom.